

Bryssel den 26.2.2020
COM(2020) 100 final

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

Uppdatering av den förstärkta övervakningen – Grekland, februari 2020

{SWD(2020) 45 final}

BAKGRUND

Den ekonomiska utvecklingen och den ekonomiska politiken i Grekland övervakas inom ramen för den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken och inom ramen för den förstärkta övervakningen i enlighet med förordning (EU) nr 472/2013 ⁽¹⁾. Den förstärkta övervakningen av Grekland ⁽²⁾ vittnar om att Grekland på medellång sikt måste fortsätta att vidta åtgärder som har som mål att komma till rätta med befintliga eller potentiella källor till landets ekonomiska och finansiella svårigheter och samtidigt även genomföra strukture reformer som underbygger en stabil och hållbar ekonomisk tillväxt.

Den förstärkta övervakningen ger en heltäckande ram för övervakning av den ekonomiska utvecklingen och den politik som behövs för att uppnå en hållbar ekonomisk återhämtning. Den gör det möjligt att regelbundet bedöma den senaste ekonomiska och finansiella utvecklingen i Grekland, övervaka villkoren för statens upplåning och uppdatera analysen om hållbar skuldsättning. Den förstärkta övervakningen utgör även en ram för bedömningen av Greklands allmänna åtagande vid Eurogruppens möte den 22 juni 2018 att fortsätta och slutföra de reformer som antagits inom ramen för ESM-programmet

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 472/2013 av den 21 maj 2013 om förstärkning av den ekonomiska övervakningen och övervakningen av de offentliga finanserna i medlemsstater i euroområdet som har, eller hotas av, allvarliga problem i fråga om sin finansiella stabilitet (EUT L 140, 27.5.2013, s. 1).

⁽²⁾ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2018/1192 av den 11 juli 2018 om aktivering av förstärkt övervakning för Grekland (EUT L 211, 22.8.2018, s. 1), kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/338 av den 20 februari 2019 om förlängning av förstärkt övervakning för Grekland (EUT L 60, 20.2.2019, s. 17), kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/1287 av den 26 juli 2019 om förlängning av förstärkt övervakning för Grekland (EUT L 202, 31.7.2019, s. 110) och kommissionens genomförandebeslut 2020, C(2020)901 av den 19 februari 2020.

och se till att målen för de viktiga reformer som antagits inom ramen för programmen för ekonomiskt stöd uppnås. Mot den bakgrunden bevakas inom ramen för den förstärkta övervakningen att de särskilda åtagandena om att slutföra de viktiga strukturreformer som inleddes inom ramen för programmet inom sex nyckelområden fullgörs inom de överenskomna tidsfristerna fram till mitten av 2022, dvs. när det gäller i) offentligfinansiella och finans-/strukturpolitiska åtgärder, ii) social trygghet, iii) finansiell stabilitet, iv) arbets- och produktmarknader, v) privatisering och vi) modernisering av den offentliga förvaltningen ⁽³⁾. Tio särskilda åtaganden hade tidsfrister i slutet av 2019, och i denna rapport bedöms framstegen för dessa, medan uppföljningsåtgärder som gäller tidigare åtaganden också övervakas.

Detta är den femte rapporten om förstärkt övervakning av Grekland. Den utfärdas parallellt med 2020 års landsrapport för Grekland inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Denna rapport bygger på resultaten av ett övervakningsuppdrag som kommissionen i samarbete med Europeiska centralbanken (ECB) genomförde i Aten den 22–24 januari 2020 ⁽⁴⁾. Internationella valutafonden deltog inom ramen för sin övervakningscykel efter programperiodens slut, medan Europeiska stabilitetsmekanismen deltog inom ramen för sitt system för tidig varning och i linje med samförståndsavtalet av den 27 april 2018 om arbetsförbindelser mellan Europeiska kommissionen och Europeiska stabilitetsmekanismen.

ÖVERGRIPANDE BEDÖMNING AV FRAMSTEGEN MED REFORMÅTAGANDENA

I denna rapport dras slutsatsen att Grekland har gått framåt i genomförandet av sina särskilda reformåtaganden med tidsfrist till slutet av 2019. De kompletterande åtgärder som genomförs eller meddelas av regeringen bör kunna avslutas i tid för den sjätte rapporten om förstärkt övervakning som planeras för maj 2020. Detta kräver ett kontinuerligt engagemang från de grekiska myndigheternas sida, speciellt inom den finansiella sektorn där det krävs betydande ytterligare åtgärder.

- Bland de tio särskilda åtagandena med tidsfrist i slutet av 2019 ingår viktiga reformer som syftar till att öka effektiviteten i den grekiska offentliga sektorn, stärka socialpolitikens effektivitet, föra privatiseringsprocessen framåt och ytterligare förbättra företagsklimatet. Myndigheterna har slutfört eller kommer inom kort att slutföra några av de viktigaste åtagandena, inklusive de kapacitetshöjande reformerna för den oberoende myndigheten för offentliga inkomster och digitala organisationsscheman för den offentliga sektorn, vilka är en del av strategin för personalförvaltningen. Tidsplanerna för genomförandet av återstående särskilda åtaganden har anpassats med hänsyn till projektens komplexitet eller nedärvda förseningar. Detta var fallet till exempel för införandet av en arbetsmarknadspelare i systemet med social solidaritetsinkomst, som strävar efter att främja en långsiktig och hållbar sysselsättningstillväxt, och för privatiseringsprocessen, trots att dessa hållit samma takt som i föregående rapport. En fullständig översikt finns i bilagan.

⁽³⁾ https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

⁽⁴⁾ ECB:s personal deltog i detta granskningsuppdrag i enlighet med ECB:s befogenheter och tillhandahöll således expertis om politik för den finansiella sektorn och makroekonomiskt kritiska frågor såsom övergripande finanspolitiska mål, hållbarhet och finansieringsbehov. Granskningsuppdraget föregicks av ett tekniskt uppdrag den 13–21 januari 2020.

Myndigheterna uppmuntras att lägga fram kompletterande åtgärder i syfte att säkerställa tillräckliga framsteg med de reformer för vilka tidsplanerna justerades, som till exempel för förvaltningen av de offentliga finanserna eller för företags regelbörda.

- Vad gäller de kontinuerliga åtagandena har genomförandet av den strategiska planen för Hellenic Corporation of Assets and Participations (HCAP) inletts och det har skett framsteg i fråga om flera åtgärder i tillgångsutvecklingsplanen, medan genomförandet av planen om reglering av utestående fordringar och uppbörden av återkraven på hälso- och sjukvårdsutgifter måste påskyndas. Vad gäller åtagandena inom den finansiella sektorn har det skett fortsatta framsteg med de reformer som krävs för att sanera stocken av nödlidande lån. Det finns dock fortfarande ett behov av att på ett betydande sätt prioritera och påskynda vissa viktiga åtgärder. Särskilt arbetet med att få bukt med eftersläpningen i handläggningen av insolvensärenden rörande hushåll går trögt och det har endast gjorts begränsade framsteg när det gäller att ta itu med hindren för genomförandet av e-auktioner.
- Myndigheterna gör samtidigt framsteg med sina åtaganden med tidsfrist till mitten av 2020, som kommer att bedömas under det andra halvåret. Myndigheterna genomför sina insatser i nära samarbete med institutionerna och genomför åtgärder som går utöver Eurogrupp-åtagandena inom ramen för den bredare reformagendan, till exempel inom god lagstiftning, e-demokrati och utbildning.

EKONOMISKA OCH OFFENTLIGFINANSIELLA UTSIKTER

Den ekonomiska återhämtningen fortsatte under 2019 och förväntas stärkas framöver.

Den ekonomiska tillväxten förväntas nå 2,2 % år 2019, vilket är klart mer än genomsnittet på 1,2 % inom euroområdet, främst tack vare en stark export. En stark turistsäsong främjade tjänsteexporten men även exporten av varor lyckades motstå den lägre tillväxten i euroområdet. Den ekonomiska tillväxten förväntas öka till 2,4 % år 2020 medan den inhemska efterfrågan ökar, stödd av de positiva förväntningarna och den tillväxtvänliga skatteväxlingen som ingår i budgeten för 2020. Återhämtningen på arbetsmarknaden förväntas fortsätta och arbetslösheten sjunka till 15,2 % år 2020, medan inflationen förväntas förbli dämpad på kort sikt.

Utsikterna är fortfarande föremål för både uppåt- och nedåtrisker. Nya statistiska revideringar och indikatorer som gäller företagens och konsumenternas förväntningar tyder på uppåtrisker för 2019 och 2020. Prognosen är fortfarande försiktig vad gäller utrikeshandelns bidrag till tillväxten 2020, även med tanke på den långsamt ökande enhetsarbetskostnaden i Grekland, men ökningarna i Greklands exportmarknadsandelar under 2019 och tidigare kan visa sig vara mer hållbara, speciellt om produktiviteten samtidigt ökar. Nedåtriskerna beror främst på den osäkra geopolitiska situationen och de bestående politiska spänningarna i regionen i stort samt på att planerade offentliga investeringsprojekt genomförs i mindre skala än planerat och hur detta påverkar den inhemska efterfrågan. Prognosen bygger på att landet upprätthåller den reformväg som överenskommits inom ramen för den förstärkta övervakningen. I synnerhet kommer tillhandahållandet av investeringsfinansiering via banksektorn att vara beroende av ett snabbt genomförande av reformer inom den finansiella sektorn, vilka har som mål att stödja bankernas förmedlingskapacitet.

På grundval av de preliminära uppgifterna för 2019 kommer Grekland att överträffa målet om ett primärt överskott på 3,5 % av BNP, vilket blir det femte året i rad som

landet överträffar sina finanspolitiska mål. Det primära överskottet förväntas uppgå till omkring 4 % år 2019, efter att hänsyn tagits till den ”sociala utdelningen” på 186 miljoner euro som har delats ut till utsatta hushåll och regleringen av skyldigheter på 200 miljoner euro för att tillhandahålla allmännyttiga tjänster i slutet av året. Detta motsvarar ett samlat överskott på cirka 1,6 % av BNP, jämfört med prognosen om ett underskott på 0,8 % av BNP för euroområdet. Före betalningarna vid årets slut skulle nivån på 3,8 % av BNP som förutsågs i den föregående rapporten ha ökat till ungefär 4,2 % av BNP. Skillnaden beror främst på att större intäkter än förväntat från sociala avgifter och skatter och på ett underskridande av konsumtionsutgifterna. En del av det högre inkomstutfallet berodde på engångsfaktorer.

De offentliga investeringarna var lägre än vad som ursprungligen planerades och uppgick till 1,1 % av BNP, men hade i stort sett en neutral inverkan på saldoto. För att åtgärda det återkommande underutnyttjandet av budgeten för offentliga investeringar har myndigheterna börjat genomföra en handlingsplan för att förbättra övervakningen av denna budget. Genomförandet av handlingsplanen fortskrider enligt plan och kommer att vara slutfört vid utgången av 2021. Planerna på att skapa en projektberedningsfond är på ett tidigt stadium men förväntas bidra till ett mer riktat och ökat bruk av budgeten för offentliga investeringar. Ett underskridande av budgeten för offentliga investeringar är ett växande problem även gällande det tekniska arbetet med den eventuella användningen av inkomstekvivalenta belopp från SMP (programmet för värdepappersmarknaderna) och ANFA (överenskommelsen om finansiella nettotillgångar) för överenskomna investeringar (se även nedan).

Myndigheterna har börjat genomföra budgeten för 2020, som bedömdes vara förenlig med det finanspolitiska målet på 3,5 % av BNP i den föregående rapporten, och de förväntar sig att det kommer att uppstå utrymme i de offentliga finanserna under våren, så att ytterligare åtgärder kan finansieras. Regeringen strävar efter att ytterligare minska Enfia-fastighetsskatten samtidigt som dess skattebas utvidgas samt att minska den särskilda solidaritetsavgiften och de sociala avgifterna. Som en följd av detta riskerar den gradvisa minskningen av bolagsskatten till 20 %, som meddelades i juli 2019, att skjutas upp. En bedömning av dessa åtgärder kommer att göras i samband med förberedandet av den finanspolitiska strategin på medellång sikt, vars tidsfrist är i maj 2020, tillsammans med en omprövning av vissa av de mindre finanspolitiska åtgärderna som ingår i budgeten för 2020. Den finanspolitiska strategin på medellång sikt förväntas också återspegla den kommande pensionsreformen, som för närvarande utformas så att den svarar på Högsta förvaltningsrättens avgörande 2019 på ett finanspolitiskt neutralt sätt, och kostnaden för att avverka stocken av återopade statliga garantier för banklån, vars värde uppgår till 1,1 % av BNP inom fem år.

Med tanke på de allt snabbare migrationsströmmarna har myndigheterna påpekat att den nuvarande justeringen för migration inte fullt ut tar hänsyn till de totala kostnaderna för migrationskrisen⁽⁵⁾. Den överenskomna justeringen för migration gör det möjligt att ta bort upp till 0,2 % av BNP för utgifter som anknyter till migration (exklusive EU-medel) från det primära saldoto, men baserat på de aktuella metoderna är de verkliga beloppen som har dragits av från det primära saldoto konsekvent klart under denna nivå.

⁽⁵⁾ Definitionen av den justering för migration som för tillfället används finns i kommissionens yttrande om Greklands utkast till budgetplan, SWD(2018) 516, fotnot 5.

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/c_2018_8016_el_en.pdf

Myndigheterna och EU-institutionerna har börjat utvärdera de hinder som står i vägen för att myndigheterna ska kunna beakta de totala kostnaderna vid justeringen och kommer att rapportera om resultaten i nästa rapport.

På det hela taget har Greklands offentligfinansiella och ekonomiska utsikter förbättrats. Den fortsatta stabila finanspolitiska resultaten och den tillväxtvänliga politiska agendan har inverkat på det ekonomiska klimatet och sentimentsindikatorerna närmar sig nivåerna före krisen. Grekland har lyckats återvända till statsobligationsmarknaderna och har uppnått historiskt låga räntor. Räntespreaden har minskat avsevärt under det senaste året och de förbättrade utsikterna för den grekiska ekonomin har lett till en gradvis uppgradering av Greklands kreditbetyg. Att upprätthålla reformåtaganden kommer att vara nyckeln till att upprätthålla tillväxtutsikterna på medellång och lång sikt.

Trots dessa positiva utsikter står Greklands offentliga finanser fortfarande inför offentligfinansiella risker som är svåra att kvantifiera i detta skede. För det första pågår fortfarande ett stort antal ärenden som gör anspråk på retroaktiva betalningar till pensionärer, trots Högsta förvaltningsrättens avgörande nyligen om tidigare pensionsreformer, och dessa kommer att behandlas av Högsta förvaltningsrätten genom en ”pilotprocess” för att säkerställa ett harmoniserat tillvägagångssätt i alla domstolar. En ytterligare finanspolitisk risk härrör från en rättsprocess som Attikos Helios, ett företag i turism- och hotellbranschen, har inlett mot det offentliga fastighetsbolaget. Målet är för närvarande anhängigt i appellationsdomstolen i Aten. Ytterligare finanspolitiskt tryck kan orsakas av de planerade arrangemangen som gäller den privata tilläggs pensionsfonden i Greklands centralbank (som är en privat affärsbank). Effekten på de offentliga finanserna kommer att bero på tidpunkten för när överföringen av pensionsskulden till den offentliga förvaltningen bokförs statistiskt samt på avgöranden i två pågående domstolsärenden i vilka alla berörda parter ingår (staten, banken och pensionärerna).

Tekniska diskussioner har inletts om eventuell användning av inkomstekvivalenta belopp från SMP (programmet för värdepappersmarknaderna) och ANFA (överenskommelsen om finansiella nettotillgångar) för att minska behovet av bruttofinansiering eller för att finansiera andra överenskomna investeringar. Som en uppföljning av det mandat som Eurogruppen gav i december 2019⁽⁶⁾, meddelade myndigheterna sina inledande synpunkter på användningen av inkomstekvivalenta belopp från SMP (programmet för värdepappersmarknaderna) och ANFA (överenskommelsen om finansiella nettotillgångar) och vilka konsekvenser det har för det strukturella saldout under det förstärkta övervakningsuppdraget. EU-institutionerna samarbetar med myndigheterna på ett teknisk plan i syfte att rapportera tillbaka till Eurogruppen i juni 2020. Det finns ett allmänt samförstånd om att investeringarna ska vara tillväxtfrämjande. Myndigheterna föreslog också att man skulle överväga en finanspolitisk utjämningsmekanism som gör det möjligt att ta hänsyn till det tidigare överträffandet av primära överskottsmål under det följande året samt minska det primära överskottsmålet fram till 2022. Varje förslag som förändrar den överenskommelse som man nått med sina EU-partner i juni 2018 måste diskuteras i

⁽⁶⁾ Eurogruppen gav EU-institutionerna i uppdrag att inleda det tekniska arbetet med att eventuellt använda inkomstekvivalenter från SMP (programmet för värdepappersmarknaderna) och ANFA (överenskommelsen om finansiella nettotillgångar) för att minska bruttofinansieringsbehovet eller för att finansiera ömsesidigt överenskomna investeringar, i linje med de överenskomna finanspolitiska målen och Eurogruppens uttalande från juni 2018. Eurogruppens uttalande om Grekland av den 4 december 2019: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/12/04/eurogroup-statement-on-greece-of-4-december-2019/>.

Eurogruppen samtidigt och beakta iakttagandet av EU:s finanspolitiska ramverk och ram för hållbar skuldsättning.

STATENS UPPLÅNING OCH HÅLLBAR SKULDSÄTTNING

Grekland stärkte sin närvaro på statsobligationsmarknaden genom att emittera nya obligationer i januari 2020. Särskilt emitterades en femtonårig obligation i slutet av januari till ett belopp på 2,5 miljarder euro. Till följd av ett stort investerarintresse låg den slutliga orderboken nära 19 miljarder euro och den uppnådda räntan på 1,9 % var lägre än förväntat. Ungefär 84 % av de auktionerade obligationerna såldes till utländska investerare, till största delen till institutionella investerare. Det här var första gången som Grekland emitterade en obligation med en så lång löptid på en öppen auktion sedan krisen och även första gången landet emitterade en obligation som förfaller efter utgången av den nuvarande uppskovsperioden för lånen från den europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten (EFSF), dvs. efter 2032. Detta tyder på att investerarna anser att omsättningsrisken är begränsad även med denna löptid. Baserat på finansieringsstrategin kan ytterligare obligationsemissioner förväntas i år, vilket eventuellt kan finansiera ytterligare förtida återbetalningar av skulder inom den offentliga och den privata sektorn. Räntespreaden för statspapper har minskat ytterligare, så att spreaden för tio års obligationer jämfört med Tyskland nådde nivåer på 140 räntepunkter i mitten av februari, samtidigt som Greklands kreditbetyg förbättrades ytterligare. Grekland fortsätter att upprätthålla sina betydande likviditetsreserver och statens kassareserver uppskattas vara ca 23,5 miljarder euro i slutet av 2019, vilket är tillräckligt för att täcka finansieringsbehoven för mer än två år om målen för det primära saldoutoppfylls.

Skuld hållbarhetsanalysen har uppdaterats sekventiellt. Uppdateringen av de makroekonomiska antagandena och de senaste uppgifterna om emissionen av obligationer tyder på att skulden skulle fortsätta att minska (med undantag för ett nivåskifte på grund av kapitaliseringen av uppskjutna räntor år 2033), men att den fortfarande skulle vara över 100 % av BNP till år 2040. Ett annat scenario med en ytterligare uppdatering av räntesatserna i en modellkonstruktion enligt den nuvarande ramen visar att skulden skulle vara över 100 % av BNP till år 2039. Greklands bruttofinansieringsbehov når upp till 13,5 % av BNP i det första scenariot och till 12 % av BNP i det andra scenariot vid utgången av prognosperioden. En omfattande översyn av de antaganden som ligger till grund för den skuld hållbarhetsanalys som används av EU-institutionerna pågår och kommer att ha slutförts vid tidpunkten för den 6:e rapporten om förstärkt övervakning.

BESKATTNING OCH FÖRVALTNING AV DE OFFENTLIGA FINANSERNA

Viktiga framsteg har gjorts när det gäller att bredda skattebasen för Enfia-fastighetsskatten för år 2020, som ökar andelen av befolkningen som omfattas av det zonbaserade systemet från 85 % till 98 %. En ny landsomfattande omvärdering förväntas avslutas under våren 2020, i syfte att anpassa fastighetsskattevärdena till marknadspriserna i mitten av 2020, vilket är ett särskilt åtagande. Budgeten för år 2020 innebär en skattemässigt nästan neutral fastighetsskatt enligt de nya värdena, med en liten ökning på endast 140 miljoner euro i Enfia-intäkter jämfört med 2019. Breddandet av basen kan ge utrymme för en omstrukturering av fastighetsskattesatserna och -trösklarna.

Antalet anställda vid den oberoende myndigheten för offentliga inkomster ökade under 2019 men var lägre än målet för utgången av 2019 (ett särskilt åtagande med tidsfrist till slutet av 2019, som har ersatts av likvärdiga åtgärder). Antalet anställda ökade till 11 902 under 2019, vilket utgör en ökning på 264 jämfört med början av året. På grund av

eftersläpningen från tidigare förseningar förblev dock den faktiska personalstyrkan lägre än det ursprungliga målet på 12 500. Förlängningen av mandatet för chefen för den oberoende myndigheten skapar kontinuitet och underlättar dess omvandling till en effektiv och ändamålsenlig skatteförvaltning i enlighet med bästa praxis.

De kompletterande åtgärder som man enats om mot bakgrund av att antalet anställda är mindre än målet har överlag framskridit väl, i synnerhet vad gäller reformen av personalförvaltningen och bostadsfrågor, och de förväntas fortsätta att utvecklas ytterligare fram till slutet av april 2020. Den kompletterande klassificeringslagstiftningen, som är en förutsättning för personalförvaltningsreformen, har antagits och den uppföljande lagstiftning som fastställer ersättningsramarna i förhållande till klassificeringssystemet planeras att antas i slutet av april. Vad gäller IT-ramen har de viktigaste områdena identifierats där befogenheter och resurser mellan myndigheten och de berörda avdelningarna inom ministeriet för e-demokrati kommer att behöva förtydligas senast i april 2020, vilket bör göra det möjligt att enas om ett servicenivåavtal senast i mitten av 2020. Slutligen har en färdplan gjorts upp för omlokaliseringen av myndigheten till endast en plats genom beslutet att det offentliga organ som för närvarande använder lokalerna flyttar och det förväntade erbjudandet om att teckna ett hyresavtal för den oberoende myndigheten, vilket förväntas ske senast i mars 2020. Enligt färdplanen förväntas myndigheten flytta till sina nya lokaler senast i april 2021.

Myndigheterna gör framsteg med ett antal nyckelprojekt som stärker den oberoende myndighetens kapacitet och håller på att utarbeta en mer ambitiös plan för att bekämpa smuggling. Arbete pågår med ett IT-system för ett integrerat uppbördssystem (ett särskilt åtagande med tidsfrist till mitten av 2021) och ett ”modellskattekontor”, medan planerna för att införa elektronisk fakturering under 2020 framskrider. Myndigheterna planerar också att stärka centret för operativ samordning, som inrättades som ett programåtagande med uppdraget att bekämpa smuggling och samordna de berörda tjänsterna. Centrumets resurser har på senare tid minskat i och med att kontraktet för utsänd personal inte har förnyats, men primärlagstiftning för att ta itu med denna fråga väntas bli antagen inom kort. Myndigheterna planerar att höja på nivån av medlemmarna i styrkommittén för centrumet, så att kommittén består av biträdande ministrar och chefen för myndigheten, vilket skulle leda till en effektivare samordning. Centrumet kommer att operativt förbli integrerat i den oberoende myndighetens organisation och dess totala resurser kommer att öka.

Myndigheterna återupptog systemet med 120 amorteringar för sociala avgifter för dem som frånträtt systemet, vilket har gett upphov till vissa farhågor gällande hur trovärdigt myndigheternas åtagande att upphöra med att tillhandahålla långa tillfälliga amorteringssystem är. Myndigheterna hävdade att många gäldenärer ofrivilligt hade frånträtt systemet på grund av fel i IT-systemet. De antagna rättsliga bestämmelserna som har gjort det möjligt att återinträda fram till slutet av maj 2020 verkar dock vara oproportionerligt generösa, både vad gäller längden på perioden för återinträdandet och villkoren, eftersom dessa gjorde ett återinträde möjligt för sådana gäldenärer som faktiskt har underlåtit att följa reglerna. Det är därför positivt att myndigheterna har lagt fram en ändring av denna lag som förkortar tiden fram till slutet av mars 2020 och som även kommer att skärpa villkoren för återinträde.

Stocken av utestående fordringar uppgick till 1,2 miljarder euro i slutet av 2019, vilket var 220 miljoner euro mer än målet för regleringsplanen för oktober 2019 (ett kontinuerligt åtagande). Jämfört med augusti 2019 minskade stocken av utestående

fordringar med 50 miljoner euro. Ineffektivitet i samband med regleringen av pensionsansökningar och fel vid beräkningen av nettostocken av pensionsansökningsfordringar står för större delen av avvikelserna. Vissa skillnader jämfört med målet har också iakttagits när det gäller utestående fordringar för statliga och lokala myndigheter. Ytterligare åtgärder, med särskilt fokus på utestående pensionsfordringar, håller på att utarbetas och vissa har redan börjat tas i bruk. Åtgärderna omfattar ett antal lagändringar för att reglera betalningar av vissa utestående fordringar, närmare övervakning, ytterligare utbildning och utbyte av bästa praxis. Myndigheterna förbinder sig fortfarande till regleringsplanen för oktober 2019 och förväntar sig att man uppnår målet att avsluta de utestående pensionsansökningarna fram till mitten av 2021.

Medan nettostocken minskar skapas det fortfarande nya utestående fordringar, vilket tyder på brister i betalningskedjan och de interna kontrollfunktionerna. När det gäller att inrätta betalningskedjor som fungerar i rätt tid förorsakar bristen på effektiva interna kontrollmekanismer fortfarande problem och är en faktor som bromsar hanteringen av betalningar, speciellt i enheter där de förhandsrevisioner som revisionsrätten har gjort har fasats ut på senaste tid. Rätten genomför en omfattande undersökning av frågan inom hela den offentliga förvaltningen i syfte att påskynda inrättandet av effektiva interna kontrollsystem senast i slutet av innevarande år, och vid behov tillhandahålla ytterligare vägledning. Den statliga revisionsmyndigheten har åtagit sig att granska rekommendationerna om effektiviseringen av betalningskedjan genom ett nyligen genomfört projekt för tekniskt stöd som tillhandahålls av Internationella valutafonden och att vid behov vidta begränsande åtgärder.

Ramen för övervakning av likvida medel i den offentliga förvaltningens redovisningssystem har införts, medan ett pilotprojekt om kassaprognoiser håller på att genomföras (båda är särskilda åtaganden för slutet av 2019). Alla betydande organ inom den offentliga förvaltningen har öppnat konton hos Greklands centralbank och använder dessa för att ta emot statliga bidrag och subventioner. Vissa små enheter har ännu inte anslutit sig till systemet men den statliga revisionsmyndigheten planerar att vidta åtgärder inom kort för att säkerställa full täckning. Ett pilotprojekt om kassaprognoiser inleddes i slutet av 2019 och kommer att leda till utarbetandet av en strategi för ett införande i resten av enheterna senast i oktober 2020. Med tanke på projektets komplexitet kommer det att bedömas på grundval av en interimrapport som ska läggas fram i slutet av mars och ett utkast till införandestrategi senast i slutet av april.

Det övergripande genomförandet av den enhetliga kontoplanen, som utgör ett särskilt åtagande för den centrala förvaltningen med tidsfrist i mitten av 2021, går framåt men det utgör fortfarande en utmaning att införa den i hela den centrala förvaltningen, inklusive i budgeten för offentliga investeringar. Styrningsstrukturen för projektet för en enhetlig kontoplan har stärkts betydligt och betraktas nu som ett omfattande verktyg för förvaltning av offentliga finanser, inklusive upphandling och e-fakturerings. Det fullständiga genomförandet av kontoplanen i budgeten för offentliga investeringar har dock inte gjort tillräckliga framsteg. Myndigheternas reviderade plan kommer att kräva ytterligare arbete, särskilt vad gäller genomförandet av kontoplanen i budgetplaneringsfasen, med full respekt för principen om periodiserad redovisning.

SOCIAL VÄLFÄRD

Även om den sociala situationen fortfarande är svår förväntas den fortsätta att förbättras tack vare den samlade effekten av den ekonomiska återhämtningen och de senaste årens sociala reformer. Stora steg har tagits för att förbättra välfärdssystemets effektivitet, ändamålsenlighet och tillräcklighet: införandet av garanterad minimiinkomst och bostadsbidrag. Enligt de senaste tillgängliga uppgifterna minskade andelen personer som riskerar fattigdom eller social utestängning mellan 2017 och 2018 från 34,8 % till 31,8 %, medan andelen med allvarlig materiell fattigdom minskade från 21,1 % till 16,7 %. Medan bostadsbidraget ger stöd till hyreskostnader för utsatta hushåll finns det inget liknande permanent stöd för utsatta husägare med bolån⁽⁷⁾. Slutförandet av reformen av förmånssystemet för personer med funktionsnedsättning och översynen av subventionerna för lokal kollektivtrafik kan göra välfärdssystemet ännu effektivare.

Myndigheterna håller på att förbereda ändringar i pensionslagstiftningen så att den överensstämmer med Högsta förvaltningsrättens avgörande 2019. Justeringarna kommer att inbegripa snabbare intjänandetakter för över 30 år långa karriärer, ett nytt system för sociala avgifter för egenföretagare och en återgång till nivåerna före 2014 för tilläggspensioner, eftersom nedskärningen av dem ansågs vara grundlagsstridig. Ökningen i intjänandetakterna kommer att ytterligare öka systemets generositet för personer med längre yrkesliv, vilket leder till höga genomsnittliga kompensationsgrader med europeiska mått mätt. Vad gäller sociala avgifter planerar myndigheterna att frikoppla avgifterna som betalas av egenföretagare från deras deklarerade inkomst, samtidigt som minimibeloppet som betalas ut höjs. Den beräknade effekten av de nya åtgärderna ligger under 0,5 % av BNP och myndigheterna planerar att finansiera åtgärderna genom att omfördela (en del av) medlen från den 13:e månadspensionen som återinfördes 2019. Den återstående delen av den budget som tidigare anslogs till den 13:e månadspensionen kommer att användas för att täcka kostnaderna för hälso- och sjukvårdspolitik samt social välfärd, där den till exempel kan stödja en ökning av den garanterade minimiinkomsten inom systemet för social solidaritetsinkomst eller ett införande av en permanent förmån för utsatta husägare med bolån.

Myndigheterna har utarbetat en handlingsplan för att avhjälpa förseningarna vid inrättandet av den gemensamma socialförsäkringsfonden, som utgör ett särskilt åtagande med tidsfrist i mitten av 2020. En ambitiös handlingsplan för digitalisering av den gemensamma socialförsäkringsfonden kommer att börja genomföras under de kommande månaderna, med målet att harmonisera IT-systemen för alla tidigare fonder och en digitalisering av tjänsterna med tidsfrister i slutet av 2020 och mitten av 2021. Myndigheterna har också meddelat beslutet att slå ihop tilläggspensionsfonden med den gemensamma socialförsäkringsfonden för att förbättra effektiviteten.

Administrativa förfaranden för uppbörd av återkrav (som utgör ett kontinuerligt åtagande) har återupptagits och åtgärder håller på att utarbetas för att begränsa storleken på återkravbeloppen. Uppbörd av återkrav för läkemedel pågår (genom systemet med 120 amorteringar som infördes 2019) och kommer snart att inledas för privata kliniker och andra tjänsteleverantörer. De ständigt ökande återkravbeloppen, speciellt för läkemedel, är en källa till oro. Myndigheterna planerar att stärka arbetet med att genomföra

⁽⁷⁾ Det finns för närvarande ett system för skydd av huvudsakliga bostäder i insolvenslagstiftningen för hushåll (Katseli) och som därför endast omfattar nödlidande bolån, men det kommer att upphöra att gälla i slutet av april 2020.

obligatoriska protokoll för recept och behandling, vilket har som mål att minska på osakliga receptskrivningssätt och att stärka möjligheten att förhandla om priserna på läkemedel, särskilt för dyra läkemedel. EU-institutionerna har uppmuntrat myndigheterna att överväga att införa ett inslag av riskdelning i återkravsystemet och att se till att sjukhusbudgetarna är tillräckliga i förhållande till befolkningens vårdbehov.

Framsteg när det gäller inrättandet av ett omfattande nätverk av primärvårdinrättningar, ett särskilt åtagande med tidsfrist i mitten av 2020, har återupptagits efter att omarbetningen av systemet har meddelats. Enligt den reviderade strategin kommer de återstående 120 lokala hälso- och sjukvårdsenheter (TOMY) att verka i de existerande hälso- och sjukvårdscentralernas lokaler. Ett fullständigt införande av ett nätverk för primärvården utsätts i vilket fall som helst fortfarande för stora flaskhalsar, bland annat när det gäller att anställa den mängd familjeläkare som behövs och utmaningarna med ofullständig obligatorisk registrering och grindvaktstjänster som inte fungerar. Det kommer inte att vara möjligt att färdigställa nätverket för hela befolkningen till mitten av 2020 men den nya strategin tar itu med några av de viktigaste orsakerna till förseningar hittills och myndigheterna är övertygade om att kunna slutföra det fullständiga införandet fram till slutet av 2020, inklusive grindvaks- och remissfunktioner.

Att nå målet på 30 % centraliserad upphandling, som är ett särskilt åtagande med tidsfrist i mitten av 2020, kommer att utgöra en utmaning men det planerade inledandet av en decentraliserad upphandling på regional nivå har potential att påskynda processen. Myndigheterna har lagt fram en reviderad strategi för centraliserad upphandling, samtidigt som det nya centrala organet för hälsoupphandlingar omvandlas till en privatrechtslik juridisk person. Den nya strategin omfattar en decentraliserad upphandling på regional nivå, vilket bör göra förfarandena administrativt mindre betungande, försnabba anbudsproceduren och erbjuda fler möjligheter att ansöka. Myndigheterna planerar att använda observationsorganet för priser på ett bättre sätt så att all ineffektiv användning av medel som kan undvikas rättas till så snabbt som möjligt.

Reformen av ramverket för förmåner till personer med funktionsnedsättning, vilket utgör ett särskilt åtagande med tidsfrist i mitten av 2019, framskrider men med betydande förseningar som ligger utanför myndigheternas kontroll. Den nya metoden borde ha utarbetats på grundval av utvärderingen av ett pilotprojekt, vars slutliga version inte ännu har avslutats. Myndigheterna har enats om att lägga fram en ny reviderad tidsplan för dess nationella utbyggnad senast i april 2020 och planen kommer att ta hänsyn till de frågor som tas upp i utkastet till utvärderingsrapport. Myndigheterna har meddelat sin avsikt att se över samtliga förmåner och tjänster för funktionshindrade, i syfte att öka tillhandahållandet av förmåner och tjänster in natura.

Utvärderingen av systemet med subventioner för lokal kollektivtrafik, som är ett särskilt åtagande med tidsfrist till slutet av 2019, förväntas slutföras senast i slutet av april 2020. Förseningen beror på att det finns många olika typer av stödmottagare (dessa subventioner fås av tio olika befolkningsgrupper) och att flera olika ministerier deltar.

FINANSPOLITIK

Efter avskaffandet av kapitalkontroller i september 2019 stärktes banksektorn fortsatt, men risker och utmaningar relaterade till den tidigare utvecklingen förblir betydande. Inhemsk inlåning fortsatte att öka, vilket ytterligare stärkte de grekiska bankernas likviditet. Bankernas lönsamhet uppvisar tecken på återhämtning, men förblir låg. Bankerna följer

kapitalkraven, men kapitalstrukturen är till stor del avhängig statliga tillgångar, särskilt på grund av en hög andel uppskjutna skattekrediter. Nettoutlåningen till icke-finansiella företag förbättrades ytterligare under 2019, medan utvecklingen av lån till hushåll förblev negativ mot bakgrund av ytterligare sjunkande räntor.

Minskningstakten för nödlidande lån accelererade 2019, men andelen nödlidande lån är fortfarande mycket hög. Volymen för nödlidande lån sjönk till 71,2 miljarder euro i slutet av september 2019, en minskning med 36 miljarder euro från den högsta nivån i mars 2016, motsvarande en andel på 42,1 % av den totala utlåningen. Försäljning och avskrivningar är de viktigaste orsakerna till minskningen av nödlidande lån hittills, medan bankernas inre kapacitet att hantera nödlidande lån fortsatt är mycket låg.

Ett framgångsrikt och snabbt genomförande av Herkulesystemet för skydd av tillgångar skulle kunna påskynda minskningen av nödlidande lån i de fyra systemviktiga bankerna. Systemet kommer att vara i kraft under en 18-månadersperiod med ett planerat anslag på högst 12 miljarder euro i statliga garantier. Alla fyra systemviktiga banker har uttryckt intresse för att delta i systemet och är nu i färd med att uppdatera sina strategier för att minska nödlidande lån i enlighet med detta. Fokus ligger nu på ett framgångsrikt genomförande av systemet utan dröjsmål.

Myndigheterna arbetar nu på att reformera den fragmenterade befintliga ramverket för insolvens på ett sätt som bidrar till en hållbar minskning av privat och offentlig skuldsättning på kort sikt, och samtidigt påskyndar genomförandet av befintliga verktyg för resolution av icke nödlidande lån och förbättrar deras ändamålsenlighet. De åtgärder som beskrivs nedan övervakas och bedöms enligt den förstärkta övervakningen som ingår i det **kontinuerliga åtagandet** att *”fortsätta genomförandet av reformer i syfte att återställa ett sunt banksystem, inbegripet resolutionsinsatser för nödlidande lån”*:

- **Harmonisering av ramverket för resolution:** Förberedande arbete pågår för harmonisering och integrering av konkursregler för företag och enskilda personer, och det nya ramverket förväntas antas i slutet av april 2020. Oberoende av införandet av det nya ramverket kommer skyddet för huvudsaklig bostad också att upphöra att gälla i slutet av april. Det nya systemet förväntas bland annat att ta itu med befintliga rättsliga hinder för att hantera alltför stor skuldsättning, komplexa förfaranden i de befintliga ramarna och främja samarbete mellan kreditgivare. Myndigheterna överväger att utforma ett ramverk som inledningsvis skulle förlita sig på administrativ förlikning på elektronisk väg, i syfte att uppnå omstrukturering av skulder i godo. Ett framgångsrikt genomförande av den nya ramen kommer i avgörande utsträckning att bero på effektivt påskyndande och optimering av rättsliga insolvensförfaranden. Ett första utkast till lagförslag har utarbetats av myndigheterna. Det är för närvarande föremål för bedömning och samråd med institutionerna i väntan på vidare behandling.
- **Hantering av eftersläpande ärenden rörande insolventa hushåll:** Antalet ärenden rörande insolventa hushåll översteg 86 000 i slutet av december 2019, motsvarande omkring 50 % över målet för årsslutet, vilket därför sannolikt inte kommer att uppfyllas. En övergripande handlingsplan för att påskynda hanteringen av återstående ärenden rörande insolventa hushåll väntades inkomma i slutet av december 2019. Myndigheterna har nu åtagit sig att lägga fram handlingsplanen senast i slutet av mars 2020. Den förväntas utnyttja olika metoder för att på ett realistiskt sätt minska väntetiden mellan en ärendansökan och domstolsförfaranden, samt underlätta kontroll av bevisning. Det bör i detta sammanhang noteras att myndigheterna även

lade fram ett lagförslag om fortbildning för domare i första instans, vilka hanterar ärenden rörande insolventa hushåll.

- **Hantering av eftersläpande ärenden rörande statliga garantier:** Myndigheterna har ökat sina insatser och förbundit sig att påskynda genomförandet av handlingsplanen för att hantera eftersläpande ärenden rörande statliga garantier, vilka förblir avsevärda. Den uppdaterade handlingsplanen förutser hantering av alla garantier för företagslån senast i slutet av 2022 och lån för enskilda personer senast i slutet av 2023. Utbetalning av ersättningar förväntas äga rum omedelbart efter det att undersökningen av varje ansökan har slutförts, med undantag av i) ansökningar som är föremål för tvister och som inte kan utbetalas innan domstolsförfaranden har avslutats och ii) ärenden där ytterligare handlingar måste inlämnas av kreditgivarna. I sådana ärenden förväntas ersättning verkställas inom ytterligare ett år efter det att ansökan har behandlats, och att ha avslutats fullt ut senast i slutet av 2025. Budgetkostnaden för den planerade klareringsbanan väntas införlivas i uppdateringen av den medelfristiga budgetstrategin 2020. Att säkerställa betydande betalningar redan under 2020, med tydliga resultat i mitten av året, och utforska ytterligare vägar att hantera garantier utställda för 2024 redan under 2023, skulle öka handlingsplanens effektivitet och sända de rätta signalerna vad gäller framtida betalningar från staten till det finansiella systemet.
- **Skyddet för huvudsaklig bostad:** Skyddet för huvudsaklig bostad genom en statlig subvention som inrättas för att hjälpa låntagare att amortera förblir underutnyttjat och myndigheterna upprepade sitt åtagande om att skyddet ska upphöra i slutet av april 2020.
- **E-auktioner:** En övergripande analys av de skäl som för närvarande hindrar en hög framgångsgrad för e-auktioner, inbegripet ett förslag till eventuella lagstadgade lösningar, har ännu inte genomförts. Myndigheterna är medvetna om de hinder som leder till de misslyckade e-auktioner som banker genomför för att likvidera sina säkerheter, och förbinder sig att genomföra åtgärder för att förhindra förfarandemissbruk, främst genom att utforma ett effektivt förfarande för hantering av begäranden om prisjustering.
- **Övriga initiativ:** EU:s institutioner välkomnar återinförandet av den förmånliga skattehantering av avskrivna lån som löpte ut i slutet av 2018, eftersom detta kommer att öka incitamenten att vidta omstrukturering av skulder. Myndigheterna slutförde sin bedömning av reformen av de civilprocessrättsliga reglerna, som syftar till att öka domstolsförfarandenas effektivitet och påskynda hanteringen av ärenden i civilrättsliga instanser, och förväntas slutföra utformning och förslag till antagande av lagförslag till framtida förbättringar i mitten av juli 2020.

Greklands finansiella stabilitetsfond fortsatte att utöva sina aktieägarrättigheter i de fyra systemviktiga bankerna. Under den senaste rapporteringsperioden fokuserade fonden på att förbättra bankernas styrning, bedöma deras affärsmodeller och göra framsteg i genomförandet av dess exitstrategi. Diskussionerna mellan fonden och finansministeriet om myndigheternas eventuella inblandning i det slutgiltiga avvecklingsskedet och det juridiska skyddet för fondens styrande organ och personal har ännu inte slutförts. Att bevara fondens oberoende förblir en hörnsten i processen för att återställa ett sunt bankväsende.

ARBETSMARKNAD, PRODUKTMARKNADER OCH KONKURRENSKRAFT

Myndigheterna förbereder en ny nationell strategi för tillväxt. Den nya strategin kommer att motta underlag från en högnivågrupp av experter⁸ och ska slutföras senast i mitten av 2020. Den förväntas ange övergripande och genomförbara prioriteringar på medellång sikt, i syfte att öka export och investeringar. Efter antagandet av utvecklingslagen i oktober 2019 förbereder myndigheterna också sekundärlagstiftning som är en förutsättning för att göra det nya ramverket operativt fullt ut.

Myndigheterna förband sig att slå vakt om konkurrenskraften vid den årliga uppdateringen av minimilönen, dock med beaktande av kravet i grekisk lagstiftning om att bevara även köpkraften. En efterhandsbedömning av den senaste höjningen av minimilönen och avskaffandet av lönen under minimilönen för ungdomar, vilket ägde rum i februari 2019, pågår med bistånd från Europeiska kommissionens tekniska stödprojekt som genomförs av Världsbanken. Efter denna efterhandsbedömning, samråd med arbetsmarknadens parter och rekommendationer från en oberoende expertkommitté, förväntas regeringen fastställa minimilönens nya nivå i juni 2020. I enlighet med den rättsliga ramen bör detta baseras på en analys av grundläggande ekonomiska faktorer och en verklig dialog med arbetsmarknadens parter.

Myndigheterna har slutfört genomförandet av handlingsplanen 2017–2019 för att bekämpa odeklarerat arbete, ett särskilt åtagande med tidsfrist till slutet av 2019, och förbereder nu en uppföljning. Den föregående handlingsplanen främjade en integrerad metod för odeklarerat arbete, inbegripet åtgärder för att stärka samarbetet mellan olika institutioner och förbättra kapaciteten att upptäcka odeklarerat arbete. Myndigheterna utarbetar nu en uppföljning till denna handlingsplan.

Myndigheterna har utarbetat en handlingsplan för en nationell utvidgning av en ny modell för aktiva arbetsmarknadsinsatser. Detta utgör ett framsteg mot genomförandet av den sociala solidaritetsinkomsten, som är ett särskilt åtagande med tidsfrist till slutet av 2019. Den uppdaterade handlingsplanen syftar till att ge strategiskt fokus på en hållbar ökning av sysselsättningen på lång sikt genom en integrerad och målinriktad metod. Efter ett inledande pilotprojekt ska den nya modellen expandera till tre andra regioner för att så småningom genomföras på nationell nivå.

Myndigheterna har inlett en ambitiös agenda för en övergripande utbildningsreform. Detta går utöver åtaganden inom ramen för Eurogruppen och är relevant i makroperspektiv och socialpolitiskt, eftersom agendan tar upp kompetensglapp, stärker tillväxten och bidrar till att minska fattigdom och förbättra den sociala situationen. Reformen är inriktad på utmaningar vad gäller förbättrad kvalitet i offentliga skolor, uppgradering av yrkesutbildning och fortbildning och förbättrad kvalitet i högre utbildningsanstalter för att hantera kompetensglappet⁹. En ny lag om högre utbildning syftar till att uppgradera utvärdering och

⁸ Gruppen består av renomméerade experter under ordförandeskap av Nobelpristagaren i ekonomi Christopher Pissarides.

⁹ Grekland ligger lägst bland EU-länder vad gäller kompetensglappet i europeiskt kompetensindex, med en av de högsta andelarna överkvalificerade personer bland högskoleutbildade (31,6 %) och kompetensglapp bland EU-länder. Detta bekräftas också av den senaste Pisa-undersökningen där Grekland ligger klart under OECD-genomsnittet vad gäller läs- och skrivkunnet, matematik och naturvetenskap. Vad gäller digital utbildning verkar endast 46 % i åldersgruppen 16–74 år ha minst grundläggande digitala färdigheter, medan 31 % helt saknar digitala färdigheter (EU-genomsnitt: 17 %). Dessa utmaningar understryks också i

godkännande av högre utbildningsanstalter och att göra finansieringen av universitet resultatbaserad. Samtidigt förbereds ett antal förändringar i den obligatoriska utbildningen, bland annat genomförandet av ett obligatoriskt tvåårigt förskoleprogram.

Framsteg på områdena ekonomisk diplomati och förenklade handelsprocedurer, som förväntas bidra till att stärka Greklands exportresultat, har begränsats på grund av ofullständiga institutionella arrangemang. Lagstiftningen om utvidgning av utrikesministeriets mandat och ansvar för ekonomisk diplomati har försenats och väntas slutföras i mars 2020, medan själva strategin väntas i april 2020. Inrättandet av en solid rättslig ram för den enda myndigheten och anpassningen av de interinstitutionella strukturerna är förutsättningar för att myndigheterna ska uppnå synergier och politisk sammanhållning på detta område.

Trots vissa förseningar som orsakas av faktorer utanför myndigheternas kontroll fortgår arbetet med investeringslicensiering planenligt och myndigheterna har förbundit sig att slutföra reformen inom den fastställda tidsfristen. Myndigheterna har stärkt den administrativa kapaciteten hos den behöriga avdelning som samordnar reformen och säkrat ytterligare tekniskt stöd från Europeiska kommissionen för det återstående arbetet. Undertecknandet av avtalet om upphandling av IT-systemet, som är det första steget mot full utbyggnad av IT-systemet (ett särskilt åtagande från slutet av 2019) har försenats av en komplikation i anbudsförfarandet vilken ligger utanför myndigheternas kontroll. Arbetet med att genomföra ramlagen om inspektioner (ett särskilt åtagande från mitten av 2020) går framåt, med undantag av några förseningar. Myndigheterna står fast vid att upprätthålla tidsfristen för det särskilda åtagandet i mitten av 2020 för att förenkla tillståndsförfaranden i kvarvarande ekonomiska sektorer, trots vissa förseningar.

Myndigheterna siktar på att slutföra översynen av klassificeringen av störningar i mitten av 2020, i god tid före det särskilda åtagandet med tidsfrist i mitten av 2021, och arbetar också med ytterligare åtgärder för att förbättra ramverken för miljölicenser och inspektion. Myndigheterna undertecknade ett avtal med en teknisk rådgivare för stöd i anpassningen av klassificeringen av störningar med miljöklassificeringssystemet, i syfte att utfärda relevant sekundärlagstiftning i mitten av 2020. Ytterligare steg som förbereds för att förbättra ramverket för licensiering omfattar en förenkling av förfarandet för att förnya och ändra miljötillstånd, certifiering av externa miljöinspektörer, omorganisering av den administrativa ramen för inspektioner samt certifiering av externa inspektörer. Det senare skulle vara ett viktigt steg för att hantera befintliga svagheter i verkställighetsramen. Myndigheterna håller också på att se över vissa bestämmelser som infördes av den föregående regeringen för att identifiera eventuella avvikelser från principerna i reformen av investeringslicensiering, i syfte att lagstifta om nödvändiga ändringar senast i september 2020. Den behöriga avdelningens pågående engagemang och förstärkta roll i samordningen av granskning av framtida lagstiftning bör upprätthålla kontinuiteten i denna reform.

Fastighetsregisterprojektet har gjort framsteg överlag, men tidsfristerna justerades i beaktande av tidigare ackumulerade förseningar. Problemet med försenade förmögenhetsdeklarationer, vilket hade fördröjt fastighetsregistreringsprocessen, har huvudsakligen åtgärdats och på de flesta områden kan nästa fas i kartläggningen inledas. Med tanke på tidigare ackumulerade förseningar har det dock visat sig lämpligt att revidera

kommissionens landsrapport om Grekland 2020, som antogs den 26 februari 2020 parallellt med denna rapport (COM(2020) 507).

färdplanen för fastighetsregistreringsprojektet för att uppdatera tidsplanerna och de mellanliggande stegen på ett trovärdigt sätt. I detta sammanhang har tidsfristen för slutförandet av kartläggningsprojektet flyttats från mitten av 2021 till maj 2022, med etappmål. Projektet har drivkraft överlag och myndigheterna uppvisar starkt ägarskap vilket ger en god grund för projektets slutförande så småningom. På institutionell nivå, för att påskynda framstegen mot inrättandet av en fullvärdig fastighetsregistermyndighet (ett särskilt åtagande med tidsfrist i mitten av 2020) planerar myndigheterna att omedelbart öppna regionala kontor över hela Grekland och ge dem befogenhet att öppna de planerade lokala avdelningarna.

Framsteg för att slutföra Greklands åtaganden för energimarknaden fortsatte med det första inlämnandet av reviderade förslag för att avhjälpa antitrustsituationer till dess att brunkol fasats ut, parallellt med utarbetandet av en övergripande strategi för energi och klimat. Detta ingår i hanteringen av befintliga konkurrensärenden vad gäller det offentliga energibolagets privilegierade tillgång till brunkolsbaserad elproduktion och efterlevnad av kommissionens beslut och domstolens domar. Behandlingen av de långvariga störningarna på grossistmarknaden (inbegripet åtgärder i antitruståtagandena, som nu kommer att omfatta **det särskilda åtagandet med tidsfrist till slutet av 2019**) kommer att öka konkurrensen på den grekiska elmarknaden, och lägga grunden för ytterligare investeringar och hjälpa Grekland att reformera sin energisektor. I detta sammanhang är det relevant att notera att Grekland antog sin nationella energi- och klimatplan i december 2019 i enlighet med förordning (EU) 2018/1999 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder, före vissa andra medlemsstater. Planen beskriver Greklands energistrategi för 2030, på grundval av tidig avveckling av brunkolsanläggningar, och anger ambitioner för att öka andelen förnybar energi, energieffektivitet och en minskning av koldioxidutsläpp. För att hantera omställningens sociala utmaningar uppmuntras nära samarbete med kommissionen, inbegripet enligt investeringsplanen och mekanismen för en rättvis omställning i den gröna given.

Genomförandet av målmodellen för elmarknaden, ett särskilt åtagande vars tidsfrist flyttats till mitten av 2020, fortgår i stort sett som planerat. Sedan den senaste rapporten har Grekland gjort framsteg, bland annat genom godkännande av regelboken för clearing via spotmarknaderna. Nästan alla återstående tekniska regler har lämnats till tillsynsmyndigheten för godkännande. Ytterligare insatser har gjorts för att säkerställa att den lokala marknaden sammankopplas med marknaderna i Bulgarien och Italien utan onödigt dröjsmål efter det att spotmarknaden öppnats.

HELLENIC CORPORATION OF ASSETS AND PARTICIPATIONS (HCAP)

Verksamheten i Hellenic Corporation of Assets and Participations fortsätter på de nyckelområden som omfattas av Eurogruppens åtaganden. Sedan offentliggörandet av den fjärde rapporten om förstärkt övervakning i november 2019 har framsteg gjorts för att förbättra styrningen i statligt ägda företag (inbegripet översyn av styrelser och ersättningspolicy). HCAP ökar dessutom sitt fokus på operativa förbättringar i statligt ägda företag. En viktig uppgift i detta sammanhang blir att effektivt hantera betydande operativa och ekonomiska frågor i det grekiska postväsendet och samarbeta med myndigheterna i finansieringen av omstruktureringsplanen i enlighet med EU-ramen för statligt stöd. Myndigheterna har uppvisat starkt engagemang och stöd för HCAP:s viktiga arbete. Samordningsmekanismen mellan myndigheterna och HCAP har nu lanserats för samtliga företag, uppdragen för åtta företag har slutförts och lämnats till regeringens utskott och arbetet pågår för att uppdatera vägledning för ministerierna. HCAP fortsätter genomförandet

av sin strategiska plan (**ett kontinuerligt åtagande**) och övervakar de huvudsakliga resultatindikatorer som det har fastställt för sina dotterföretag. En viktig återstående utmaning gäller att fullt ut utnyttja fastighetsportföljen i företaget som förvaltar offentliga tillgångar, medan granskningen inför överföringen av ytterligare fastighetstillgångar bör ha slutförts inom kort. Överföringen av Olympic Athletic Centre, OAKA (särskilt åtagande med tidsfrist till slutet av 2018) kommer att bli försenad på grund av praktiska komplikationer som är oundvikliga beroende på tillgångens status.

Myndigheterna upprätthöll dynamiken i privatiseringsprocessen vilket återspeglas i de regelbundna framstegen i flera transaktioner. Detta kommer att bli avgörande för att projekten ska bära frukt. Som omnämns i tidigare rapporter har tidsplanen för flaggskeppsprojekten nedan påverkats av förseningar eller faktorer som huvudsakligen är utanför myndigheternas kontroll. Myndigheterna gör överlag fortsatta framsteg i genomförandet av tillgångsutvecklingsplanen (**ett kontinuerligt åtagande**). I synnerhet:

- **Hellinikon (ett särskilt åtagande med tidsfrist till slutet av 2018):** Även om anbudsförfarandet för casinotillståndet kan försenas beroende på faktorer som är utanför regeringens kontroll, arbetar myndigheterna för att slutgiltigt fastställa övriga förhandsvillkor för transaktionen. De har antagit sekundärlagstiftning om stadsparken Hellenikon och om utveckling och stadsplaneringsområden, och en överenskommelse har nåtts mellan alla berörda parter om uppdelningen av Hellinikonparken, medan myndigheterna förbereder åtgärder för att avsluta några ärenden vad gäller omfördelning av återstående offentliga och privata användare samt den rättsliga processen för rivning av byggnader.
- **Marinan i Alimos (ett särskilt åtagande med tidsfrist i mitten av 2019):** Anbudsförfarandet godkändes av revisionsdomstolen den 26 juni 2019. Förseningen i transaktionens finansiella avslut beror främst på den tid som förfarandet för tillbörlig aktsamhet har tagit i anspråk för de banker som finansierar transaktionen.
- **Hellenic Petroleum (ett särskilt åtagande med tidsfrist i mitten av 2019):** Efter den misslyckade försäljningen av en majoritetsandel har det finansiella avslutet oundvikligen utsatts för betydande förseningar. Den reviderade strukturen och tidsplanen bör fastställas på grundval av som utgör bästa kommersiella och strategiska värde för Grekland. Myndigheterna ska fortfarande fatta beslut om tillvägagångssätt och en preliminär tidtabell väntas i mars 2020.
- **Försäljning av 30 % av Athens internationella flygplats (ett särskilt åtagande med tidsfrist till slutet av 2019):** Anbudsförfarandet fortgår enligt planerna. Den 31 januari 2020 beslutade styrelsen i den grekiska privatiseringsfonden (Taiped) att nio investeringspartner är kvalificerade till fasen för bindande anbud, vilket inleder denna fas. Transaktionens finansiella avslut väntas före årsskiftet.
- **Det offentliga gasbolaget (ett särskilt åtagande med tidsfrist till slutet av 2019):** Den lagstiftning som krävs för den partiella delningen av företaget och försäljningen av privatiseringsfondens andel i företaget (dvs. 65 %) antogs i november 2019. Det internationella anbudsförfarandet för DEPA Infrastructure inleddes den 9 december 2019, genom vilken fonden och Hellenic Petroleum agerar som medförsäljare (försäljning av 100 % av aktiekapitalet i DEPA Infrastructure). Det internationella

anbudsförfarandet för försäljning av 65 % av aktiekapitalet i DEPA inleddes den 23 januari 2020.

- **Egnatia (ett särskilt åtagande med tidsfrist till slutet av 2019):** Den långsiktiga koncessionen för Egnatia-motorvägen har kännetecknats av systematiska förseningar och problem, som visar på bristande ägarskap. Myndigheterna har betonat sitt starka engagemang för att genomföra transaktionen. Sedan den senaste rapporten om förstärkt övervakning har tre gränstullstationer tagits i drift, medan en detaljerad färdplan har tillhandahållits institutionerna, med en specifik tidsplan för genomförande av alla återstående obligatoriska åtgärder senast i maj 2020. Genomförandet av färdplanen har inletts och den kommer att vara avgörande för att bygga vidare på framstegen och vidta alla nödvändiga steg i tid före den reviderade tidsfristen för inlämnande av bindande anbud den 26 juni 2020.
- **Regionala hamnar (ett särskilt åtagande med tidsfrist till slutet av 2019):** Myndigheterna är positiva till att medge flexibilitet i valet av transaktionsstruktur för privatisering (dvs. underkoncession, aktieförsäljning) så att den bästa transaktionsstrukturen väljs för privatisering av varje hamn. Den relevanta rättsliga ändringen antogs av parlamentet den 12 februari, medan privatiseringsfonden har inletts förfarandet för att rekrytera externa konsulter för försäljning av andelar i fyra hamnar.

DEN OFFENTLIGA FÖRVALTNINGEN

Myndigheterna vidtar åtgärder om e-demokrati, som är en av minst utvecklade i EU. Trots vissa förseningar förväntas en ny ”digital bibel” slutföras i mars 2020 med projekt för den offentliga förvaltningen samt åtgärder för att stärka den digitala prestandan överlag. Tydliga uppgifter och ansvarsområden inom förvaltningen kommer att vara avgörande för dess effektiva genomförande. Framsteg görs inom viktiga projekt, bland annat skapandet av en enhetlig plattform (gov.gr) för elektroniska tjänster, vilket ökar interoperabiliteten i offentliga system, samt förenklade och digitaliserade förfaranden som påverkar medborgarna. En ytterligare förenkling av förfaranden som utgör en börda för företagen skulle också vara en prioritering för Grekland.

Utnämning av förvaltningschefer inom den offentliga förvaltningen fortskrider och urvalsprocessen för direktörer har återupptagits. Enligt myndigheterna bör utnämningar av förvaltningschefer ha avslutats i mars 2020, medan utnämningar till direktörsbefattningar väntas avslutas i augusti 2020. Detta är avgörande för att se till att planerade rättsliga ändringar i framtida utnämningar av direktörer och avdelningschefer skyddar högsta rådet för rekrytering av civil personal (Asep) inom ramen för förfarandet.

Myndigheterna har gjort vissa framsteg med att inrätta ett öppet urvalsförfarande för högre chefsbefattningar i offentliga organ¹⁰, som förväntas vara operativt i maj 2020. Genomförandet av ett öppet urvalsförfarande som en standardram för dessa juridiska personer kommer att vara ett instrument för att stärka deras professionella förvaltning och skicka ett tydligt meddelande om vidare avpolitisering av den offentliga förvaltningen. I det fall som vissa enheter inte görs till föremål för standardramen med hänsyn till specifika

¹⁰ Vad gäller Grekland kallas dessa offentliga organ offentligrättsliga juridiska personer och privaträttsliga juridiska personer.

offentligpolitiska uppgifter, skulle det vara motiverat att begränsa undantagen till ett minimum, på grundval av tydliga kriterier, och att säkerställa att ramen omfattar effektiv förvaltning av dessa enheter.

Myndigheterna har gjort fortsatta framsteg med att utveckla en strategi för personalförvaltning, medan flertalet digitala organisationsscheman och arbetsbeskrivningar, ett särskilt åtagande med tidsfrist till slutet av 2019, har slutförts. Vissa stora enheter (inbegripet socialförsäkringsfonden (EFKA) och sysselsättningsfonden (OAED)) ska dock fortfarande helt integreras i utförandet, vilket utgör en prioritering för myndigheterna i syfte att slutföra utbyggnaden senast i slutet av april 2020. Systemet för rörlighet och resultatbedömning har nu slutgiltigt inrättats i hela den offentliga förvaltningen, och anpassningar för att ytterligare öka dess effektivitet planeras. I oktober 2019 inrättade myndigheterna en ram för att göra det möjligt för offentliga organ att sammankoppla varje anställd till en specifik arbetsbeskrivning, och därmed skapa en länk med den gemensamma utbetalningsmyndigheten. Myndigheterna förväntas kontrollera att detta ramverk efterlevs senast i april 2020.

Myndigheterna planerar att förbättra urvalssystemet för personal och fastställa en enhetlig metod för att effektivisera arbetsvärderingssystemet. En kommitté har inrättats för att se över tillämpningsföreskrifterna för högsta rådet för rekrytering av civil personal (Asep) i syfte att förenkla och påskynda rekryteringsförfarandet. I detta sammanhang är det viktigt att den planerade omorganisationen av högsta rådet också stärker dess kapacitet att effektivt utföra de nya uppgifter som anförtrots det, bland annat att övervaka urvalet av chefspersoner i den offentliga förvaltningen.

Myndigheterna har bekräftat sin avsikt att anta en ny kodifieringslag för arbetsrätten samt lagen om arbetsrättsliga bestämmelser senast i mitten av 2020, i enlighet med det särskilda åtagandet. Myndigheterna engagerar sig starkt för initiativet, eftersom kodifieringsförfarandet ses som en möjlighet att genomföra en grundlig översyn av det befintliga rättsliga ramverket. Ett antal rättsliga bestämmelser i den exekutiva statsrätten (Executive State Law) kommer att vara till hjälp i detta avseende, inbegripet återinrättandet av den centrala kodifieringskommittén, som dock kräver tillräckliga resurser med tanke på uppdragets komplexitet.

De nya bestämmelserna i den statsrättsliga lagen om god lagstiftning trädde i kraft i januari 2020 och förväntas förbättra lagarnas kvalitet och avsevärt minska antalet ovidkommande och ändringar i sista minuten. Den nya ramen omfattar övergripande konsekvensbedömningar, vanliga offentliga samråd och skärpt kvalitetskontroll, samtidigt som relevant fortbildning av utvald personal kommer att tillhandahållas. Initiativet har potential att avsevärt förbättra lagstiftningens tydlighet och enhetlighet, med positiva effekter på investeringsklimatet, och ett grundligt genomförande kommer att vara av avgörande betydelse. Lagen omfattar även bestämmelser om delegering av befogenheten att underteckna till icke-politisk nivå som trädde i kraft i februari 2020. När lagen uppnått verkställighet uppskattas att omkring 80 % av alla beslut som fattas i varje ministerium härnäst kommer att kontrasigneras på generaldirektörs nivå.

Rekrytering av fast anställd personal fortsätter i enlighet med personalplanen, samtidigt som den ökande trenden i tillfällig personal har avtagit och nivån förväntas minska ytterligare under 2020. Enligt preliminära uppgifter var antalet fast anställda som rekryterades under 2019 klart lägre än antalet avgångar, huvudsakligen beroende på pensioneringar. Antalet tillfälligt anställda förväntas minska under 2020, efter den planerade

omvandlingen av tillfälliga till fasta tjänster för lärare och hemassistenter i enlighet med rekryteringsplanen. På operativ nivå planerar myndigheterna steg för att stärka övervaknings- och styrningskapacitet vad gäller tillfällig personal.

Medan nya lönebestämmelser reser farhågor om den enhetliga löneskalans integritet, har framsteg gjorts för att stärka den centrala kontrollen över löneskalan och rekryteringsförfaranden. Ett antal rättsliga ändringar har infört ytterligare undantag i den enhetliga löneskalan, särskilt vad gäller bidrag. För att se till att integriteten i den enhetliga löneskalan inte äventyras, beslutade myndigheterna som ett första steg att inrätta en interministeriell kommitté med uppdrag att säkerställa övergripande enhetlighet och stärka kontrollen, medan ytterligare åtgärder övervägs för att begränsa riskerna. På den positiva sidan har en ny primärlagstiftning gjort det möjligt att omorganisera den gemensamma utbetalningsmyndigheten och genomföra ett IT-projekt efter lång försening, vilket syftar till att inrätta ett integrerat och fullt digitaliserat lönesystem för alla anställda i den allmänna förvaltningen. Myndigheterna överväger för närvarande hur den sista fasen i denna reform ska genomföras, vilket skulle innebära att den gemensamma utbetalningsmyndigheten får i uppdrag att även utföra clearing av samtliga löner.

RÄTTSVÄSENDET

Den stegvisa övergången till obligatorisk elektronisk bokföring och behandling av rättsliga dokument gör framsteg, med början i de förvaltningsrättsliga instanserna, vilket är ett särskilt åtagande med tidsfrist till slutet av 2019. Med tanke på projektets komplexitet hade man tidigare enats om att en full utbyggnad i samtliga domstolar i slutet av 2019 inte var tekniskt möjlig, och att åtagandena skulle bedömas på grundval av framstegen i den andra fasen i det integrerade rättsliga ärendehanteringssystemet, och att den fullständiga utbyggnaden skulle avslutas inom 36 månader från det att det relevanta avtalet trädde i kraft.

Myndigheterna gör framsteg, med viss försening, med anbudsförfarandet för den andra fasen i det integrerade rättsliga ärendehanteringssystemet, ett särskilt åtagande med tidsfrist i mitten av 2020. Efter vissa förseningar beroende på ändringar i den inre styrningen åtog sig myndigheterna att offentliggöra anbudet inom kort. Med tanke på tidigare ackumulerade förseningar är ett fullständigt genomförande av det integrerade rättsliga ärendehanteringssystemet inte tekniskt möjligt inom den ursprungliga tidsfristen i mitten av 2020. Det är därför befogat att bedöma åtagandet på grundval av slutsatsen i det relevanta anbudsförfarandet, dvs. i slutet av 2020, och på en genomförandeplan på 36 månader för att slutföra projektet, vilket också anges i utkastet till upphandlingsdokument.

Efter antagandet av ett antal rättsliga ändringar och efter det att dess ikraftträdande uppskjutits två gånger, håller den obligatoriska medlingsramen på att fasas in. Den lagstiftning som antogs i november 2019 införde en reformerad medlingsram som omdefinierade de kategorier av tvister som är föremål för obligatorisk medling, minimikostnaden för medling och ett antal förfarandemässiga och tekniska aspekter. Genomförandet av den första omgången av obligatorisk medling inleddes den 15 januari 2020 och omfattade vissa kategorier av tvister inom familjerätten. Den andra fasen följer i mars 2020 och utvidgar den till ordinarie förfaranden i första instans.

Den nyligen skapade nationella myndigheten för transparens byggs upp gradvis, medan genomförandet av den nationella handlingsplanen för att bekämpa korruption pågår. Myndigheten planeras vara fullt operativ i november 2020. Genomförandet av handlingsplanen går överlag planenligt, även om vissa avgörande beslut fortfarande ska

antas. Lagstiftningsramen för byråerna för återvinning av tillgångar och förvaltning av tillgångar är fortfarande i utarbetandefasen, vilket medför ytterligare förseningar innan detta avgörande instrument för bekämpning av korruption kan inrättas. En nära övervakning av ramverkets genomförande, inbegripet vad gäller finansiering av politiska partier, bekämpning av ekonomiska brott och intern redovisning kommer att vara av kritisk betydelse.

Ändringen av den lag som inför ändringar av strafflagen och straffprocessordningen är välkommen, även om vissa problem kvarstår. I juni 2019 hade brottsrubriceringen för aktiv korruption ändrats från grovt brott till ringa brott. Även om denna ändring upphävdes i november 2019 kommer den att påverka ett antal pågående rättsfall (se landsrapporten 2020 för närmare uppgifter). Myndigheterna har inrättat en kommitté i syfte att genomföra återstående rekommendationer från Gruppen av stater mot korruption vad gäller straffrätten senast i slutet av 2020. Den nationella myndigheten för transparens kommer att ges observatörsstatus i kommittén.